

# EKSAMENSFORSIDE

## Skriftlig eksamen med tilsyn

Emnekode: <b>6009</b>	Emnenavn: Makroøkonomisk teori og politikk	
Dato: 31.05.17	Tid fra / til: 09.00-13.00	Ant. timer: 4
Ansv. faglærer: Nils E. Sørgaard		
Campus: Bø i Telemark	Fakultet: Handelshøyskolen	
Antall oppgaver: 4	Antall vedlegg: Null	Ant. sider inkl. forside og vedlegg: 3
Tillatte hjelpemidler (jfr. emnebeskrivelse):  Kalkulator utdelt på eksamen		
Opplysninger om vedlegg:  Ingen		
Merknader:  Alle oppgaver skal besvares		

Kryss av for type eksamenspapir

Ruter

Linjer

**KANDIDATEN MÅ SELV KONTROLLERE AT OPPGAVESETTET ER FULLSTENDIG**

**Oppgave 1** (teller 20%)

a) Definer/forklar følgende begreper:

- Høykonjunktur
- Prisindeks
- Handlingsregelen for bruk av oljepenger

b) Anta følgende nasjonalregnskapstall: BNP = 3400, Kapitalslit 500, Offentlig konsum 650, Samlet konsum 2200, Offentlige realinvesteringer 200, Handelsbalansen 100, Import 950, Landets disponible inntekt 2950. Regn ut:

- 1) Netto nasjonalprodukt
- 2) Privat konsum
- 3) Offentlig bruk av varer og tjenester
- 4) Eksport
- 5) Samlet brutto realinvestering
- 6) Netto formuesinntekt, lønn og overføringer fra utlandet
- 7) Driftsbalansen med utlandet
- 8) Landets sparing

**Oppgave 2** (teller 35 %)

Anta følgende makroøkonomiske relasjoner:

- (1)  $Y = C + I + G$
- (2)  $C = 0,8(Y - T) + z^C$
- (3)  $T = 0,375Y + z^T$

Her er  $Y$  nasjonalprodukt,  $C$  er privat konsum,  $I$  er private realinvesteringer,  $G$  er offentlige kjøp av varer og tjenester,  $T$  er netto skatter, mens  $z^C$  og  $z^T$  er skiftparametere.

- a) Forklar hver av disse relasjonene.
- b) Betrakt (1)-(3) som en multiplikatormodell (Keynes-modell). Angi modellens forutsetninger, endogene og eksogene størrelser. Illustrer ved et årsak-virkningsskjema.
- c) Vis at relasjonene (1)-(3) gir  $Y = 2(I + G + z^C - 0,8z^T)$ . Bruk dette til å bestemme følgende:
  - i) Virkningen på nasjonalproduktet av økte offentlige kjøp på 15 pengeenheter. Forklar hvorfor endringen i nasjonalproduktet er større enn endringen i offentlige kjøp – hva skjer i økonomien?
  - ii) Virkningen på nasjonalproduktet av et skattefradrag på 15 pengeenheter. Sammenlign med punkt i) og forklar en eventuell forskjell.
- d) Hvordan vil du bruke modellen til å si noe om virkningene av større optimisme i befolkningen med hensyn til den framtidige økonomiske utviklingen. Hva kan slik optimisme skyldes i dagens situasjon? Hva vil du si om automatisk stabilisering i denne sammenheng?

**Oppgave 3** (teller 25 %)

Anta følgende relasjon for bedriftenes prissetting:

$$P = (1 + \mu) \frac{W}{A}$$

der  $P$  er produktpris,  $W$  er nominell lønn,  $A$  er arbeidsproduktiviteten, og  $\mu$  er en prispåslagsfaktor. Anta også følgende relasjon for nominell lønnsvekst:

$$\frac{\Delta W}{W} = \frac{\Delta P^e}{P} + \frac{\Delta A^e}{A} - b(u - u^n)$$

der  $u$  er den aktuelle arbeidsledighetsraten,  $u^n$  er den naturlige ledighetsraten (likevekstledigheten) og  $b$  er en positiv parameter. Toppskriften  $e$  indikerer at vedkommende endring er en forventet endring.

- Forklar den første relasjonen ut fra bedriftens profittmaksimerende tilpasning.
- Forklar den andre relasjonen ut fra forholdene på arbeidsmarkedet, herunder lønnsforhandlinger.
- Hva menes med likevekstledighet? Hvorfor er denne forskjellig i ulike land?
- Hva er den såkalte Phillipskurven? Hvordan kan denne utledes fra relasjonene ovenfor?

**Oppgave 4** (teller 20 %)

- Hva er et valutamarked? Nevn de sentrale postene i nasjonalregnskapet (utenriksregnskapet) som virker inn på henholdsvis tilbud og etterspørsel i dette markedet. Forklar kursdannelsen.
- Anta følgende relasjon:

$$\frac{Ev - v}{v} \approx r - r^*$$

der  $r$  er rentenivå i hjemlandet (i desimaltall),  $r^*$  er rentenivå i utlandet (i desimaltall),  $v$  er aktuell valutakurs (f. eks. antall NOK per euro) og  $Ev$  er forventet valutakurs om én periode.

Hva kalles denne relasjonen? Hva forteller den om virkningen av økt rentedifferanse på aktuell valutakurs og kursutvikling over tid? Hva vil du si om denne relasjonen dersom faktisk kursutvikling blir noe annet enn forventet?

